

Briselē, 14.4.2023.
COM(2023) 230 final

Ieteikums

PADOMES LĒMUMS,

**ar ko pilnvaro sākt sarunas ar Korejas Republiku un Singapūru par digitālās
tirdzniecības disciplīnām**

{SWD(2023) 85 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Ekonomikas digitalizācija maina starptautiskās tirdzniecības mērogu, tvērumu un ātrumu. Tā uzņēmumi lielākam skaitam klientu visā pasaulē var pārdot preces un pakalpojumus, kā arī ievērojami palielināt patērētāju izvēli. Bez tam uzņēmumi var izmantot jaunus un inovatīvus digitālos rīkus, kas palīdz pārvarēt izaugsmes šķēršļus. Minētās iespējas izmanto it īpaši mazie un vidējie uzņēmumi (MVU), un tie var tikt labāk integrēti globālās vērtības veidošanas ķēdēs.

Visā pasaulē aizvien svarīgāka kļūst preču un pakalpojumu tirdzniecība, ko dara iespējamu elektroniski līdzekļi ("digitālā tirdzniecība"¹). Digitālā tirdzniecība – pie kuras pieskaitāmi uzņēmumu darījumi tiklab ar uzņēmumiem, kā arī ar patērētājiem – ietver gan digitāli nopērkamu preču un pakalpojumu fizisku piegādi un pakalpojumu sniegšanu (piemēram, grāmatu pirkšana interneta platformā), gan preču un pakalpojumu (piemēram, programmatūras, e-grāmatu vai datu plūsmu) digitālo piegādi. Aplēsts, ka globālā elektroniskās komercijas vērtība 2019. gadā sasniedza 22 triljonus EUR (pieaugums par 4 % no 2018. gada) un veidoja aptuveni 30 % no pasaules iekšzemes kopprodukta (IKP)².

Digitālās tirdzniecības specifiskais raksturs ne vienmēr ņemts vērā spēkā esošajos starptautiskās tirdzniecības noteikumos, kas uzņēmumiem rada nenoteiktību par to, kuri noteikumi ietekmēs to darbību un ieguldījumus trešās valstīs, un klientiem – par to, kuri noteikumi attieksies uz to darījumiem. Pieaugot to valsts noteikumu skaitam, kas reglamentē digitālo ekonomiku, var tikt nepamatoti likti šķēršļi digitālās tirdzniecības ceļā. Pasaules valstis ir centušās izstrādāt digitālās tirdzniecības noteikumus, lai uzņēmumiem radītu lielāku juridisko noteiktību un atvieglotu digitālo tirdzniecību. 2019. gadā Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) dalībvalstis sāka plurilaterālas sarunas par e-komerciju³. Pēdējos gados ir izstrādāts⁴ arvien lielāks skaits reģionālu un divpusēju digitālās tirdzniecības nolīgumu. Lai gan ES vēl nav iesaistījusies divpusējās nozaru sarunās par digitālās tirdzniecības nolīgumiem, tā ar Apvienoto Karalisti, Čīli un Jaunzēlandi⁵ ir noslēgusi brīvās tirdzniecības nolīgumus, kuros ietverti vispusīgi digitālās tirdzniecības noteikumi.

Komisija un Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos 2021. gada septembra ES stratēģijā sadarbībai Indijas un Klusā okeāna reģionā darīja zināmu nodomu digitālās

¹ Starptautiski bieži vien saukta arī par "e-komerciju".

² *United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD), Estimates of global e-commerce 2019 and preliminary assessment of Covid-19 Impact on online retail 2020*, 2021. gada maijs, www.unctad.org - 26,7 triljoni USD pēc vidējā USD/EUR valūtas kursa 1,2093 2019. gadā.

³ *Joint Statement on electronic commerce of 25 January 2019*, [WT/L/1056](http://www.wto.org/press/2019/WT/L/1056).

⁴ 2020. gada jūnijā Singapūra, Čīle un Jaunzēlande savstarpēji parakstīja Digitālās ekonomikas partnerības nolīgumu (DEPN). Koreja izteica vēlmi piedalīties DEPN 2021. gada septembrī, Ķīna – 2021. gada oktobrī un Kanāda 2022. gada maijā. Sk., piemēram, arī Singapūras un Austrālijas digitālās ekonomikas nolīgumu (stājās spēkā 2020. gada decembrī), Singapūras un Apvienotās Karalistes digitālās ekonomikas nolīgumu (stājās spēkā 2022. gada jūnijā) un Singapūras un Korejas digitālās partnerības nolīgumu (parakstīts 2022. gada 21. novembrī).

⁵ Tirdzniecības un sadarbības nolīgums starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienību, no vienas puses, un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti, no otras puses, OV L 149, 30.4.2021., 10.–2539. lpp.; Eiropas Komisija, ES un Čīle: nolīguma teksts, <https://policy.trade.ec.europa.eu>, Eiropas Komisija, ES un Jaunzēlande: nolīguma teksts, <https://policy.trade.ec.europa.eu/>

partnerības ar dažiem galvenajiem ES partneriem reģionā, īpaši ar Singapūru un Korejas Republiku, padarīt formālas. Eiropas Savienība 2022. gada 28. novembrī izveidoja digitālo partnerību ar Korejas Republiku un 2023. gada 1. februārī ar Singapūru. Minētajām partnerībām piemīt svarīgs tirdzniecības aspekts, un viens no to galvenajiem aspektiem ir digitālās tirdzniecības principi. Lai gan digitālās tirdzniecības principi nav saistoši, tiem tomēr ir liela politiskā vērtība, jo tie atspoguļo vienotu izpratni vissvarīgākajos digitālās tirdzniecības jautājumos. Eiropas Savienība 2022. gada 30. novembrī parakstīja digitālās tirdzniecības principus ar Korejas Republiku un 2023. gada 31. janvārī ar Singapūru. Parakstītie digitālās tirdzniecības principi ir apliecinājuši lielu konvergenci abu valstu un Eiropas Savienības pieejā digitālajai tirdzniecībai.

Divpusējās tirdzniecības attiecības starp ES un Korejas Republiku un Singapūru jau ir liberalizētas un pastiprinātas ar brīvās tirdzniecības nolīgumu (BTN), kas starp ES un Korejas Republiku tika noslēgts 2011. gadā un starp ES un Singapūru 2019. gadā⁶. Lai gan brīvās tirdzniecības nolīgumi ir visaptveroši un pusēm uzliek būtiskas saistības attiecībā uz to starpā notiekošo preču un pakalpojumu tirdzniecību, tie neparedz vispusīgus digitālās tirdzniecības noteikumus, jo tādos noteikumos sarunās par minētajiem BTN Eiropas Savienība šajā aspektā saviem sarunu partneriem neierosināja. ES kopš tā laika jau ir izstrādājusi sīkākus digitālās tirdzniecības noteikumus, kas tiek piemēroti tās divpusējām attiecībām ar vairākiem tirdzniecības partneriem, ieskaitot Apvienoto Karalisti, Čīli un Jaunzēlandi.

Indijas un Klusā okeāna reģionā ES un Korejas Republika un ES un Singapūra ir nozīmīgi partneri. Turklāt 2010. gada pamatnolīgums starp ES un Korejas Republiku, kas izveido stratēģisku partnerību, liek pamatus ciešākai ekonomiskajai un politiskajai sadarbībai⁷. ES un Korejas Republikai un ES un Singapūrai ir padziļinātas un dinamiskas ekonomiskās attiecības. Pamatojoties uz ES un Singapūras BTN un ieguldījumu aizsardzības nolīgumu, Singapūra ir kļuvusi par ES lielāko tirdzniecības un ieguldījumu partneri Dienvidaustrumāzijā. 2021. gadā tās iekšzemes kopprodukts (IKP) uz vienu iedzīvotāju bija vienpadsmitais lielākais pasaulē, un 2020. gada PEF Globālās konkurētspējas ziņojumā⁸ tā ierindojās sestajā vietā IKT ieviešanas un digitālo prasmju ziņā. 2020. gadā preču un pakalpojumu tirdzniecība starp ES un Singapūru pārsniedza 90 miljardus EUR. Singapūra ir viena no atvērtākajām un digitalizētākajām ekonomikām pasaulē. Arī Dienvidkoreja ir svarīga ES partnere Indijas un Klusā okeāna reģionā. Tās ekonomika kopš 20. gadsimta 60. gadiem ir piedzīvojusi strauju izaugsmi, tai 2021. gadā kļūstot par desmito lielāko ekonomiku pasaulē IKP ziņā. PEF 2020. gada Globālās konkurētspējas ziņojumā tā ieņem pirmo vietu IKT ieviešanas ziņā, bet desmito vietu digitālo prasmju ziņā⁹. 2020. gadā ES un Korejas Republikas preču un pakalpojumu tirdzniecības gada apjoms pārsniedza 120 miljardus EUR. Sarunām ar Singapūru un Korejas Republiku par digitālās tirdzniecības noteikumiem ir liels potenciāls pavērt ES uzņēmumiem un patērētājiem jaunas iespējas. Tās atvieglos ES uzņēmumu, īpaši mikrouzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu, darbību minētajās valstīs un vairo ES patērētāju uzticēšanos tiešsaistes videi.

⁶ Brīvās tirdzniecības nolīgums starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Korejas Republiku, no otras puses (OV L 127, 14.5.2011., 1.–1426. lpp.); ES un Singapūras brīvās tirdzniecības nolīgums (OV L 294, 14.11.2019., 3.–755. lpp.).

⁷ Pamatnolīgums starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Korejas Republiku, no otras puses (OV L 020, 13.1.2013., 2.–24. lpp.).

⁸ *World Economic Forum (WEF), The Global Competitiveness Report, 2020*, www.weforum.org

⁹ Turpat.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Iniciatīvas pamatā ir Līgums par Eiropas Savienību (LES), kurā ir noteikts, ka Eiropas Savienībai vajadzētu “veicināt visu valstu integrāciju pasaules ekonomikā, arī pakāpeniski atceļot starptautiskās tirdzniecības ierobežojumus”.

Tā pamatojas arī uz 2021. gada septembra ES stratēģiju sadarbībai Indijas un Klusā okeāna reģionā, kura atzīst, ka digitālajā ekonomikā reģions ir izvirzījies vadībā, un ierosina izveidot digitālās partnerības ar Korejas Republiku, Singapūru un Japānu¹⁰.

Iniciatīva ir saskanībā ar Komisijas 2021. gada februāra Tirdzniecības politikas pārskatīšanas dokumentam, kurā paziņots nodoms pastiprināt divpusējo sadarbību un meklēt spēcīgākus satvarus sadarbībai ar līdzīgi domājošiem partneriem ar tirdzniecību saistītos digitālos jautājumos un padziļināt regulatīvo dialogu ar līdzīgi domājošiem partneriem¹¹.

Tas ir saskanībā ar brīvās tirdzniecības nolīgumiem, kuri nu jau ir stiprinājuši un liberalizējuši divpusējās tirdzniecības attiecības starp Eiropas Savienību un Korejas Republiku un starp Eiropas Savienību un Singapūru, bet kuri neparedz vispusīgus digitālās tirdzniecības noteikumus.

Priekšlikums ir saskanībā ar digitālajām partnerībām un digitālās tirdzniecības principiem, kas izveidoti ar Korejas Republiku un Singapūru un balstās uz tiem, apliecinot lielu konvergenci Eiropas Savienības un minēto valstu pieejā digitālajai tirdzniecībai. Iniciatīva neierobežo ne pašreizējo, ne turpmāko sadarbību starp ES un šīm valstīm digitālo partnerību kontekstā.

Iniciatīva ņem vērā līdz šim gūtos panākumus pašreizējās PTO dalībvalstu sarunās par e-komerciju.

ES savās brīvās tirdzniecības sarunās sistemātiski ierosina vērienīgas regulatīvās disciplīnas attiecībā uz digitālo tirdzniecību. Ierosinātajās sarunu norādēs ir ievērota tāda pati pieeja kā ES sarunās par brīvās tirdzniecības nolīgumiem, arī nesen ar Apvienoto Karalisti noslēgtajā ES un Apvienotās Karalistes Tirdzniecības un sadarbības nolīgumā, ar Čīli noslēgtajā Uzlabotajā ES un Čīles sadarbības pamatnolīgumā un ar Jaunzēlandi noslēgtajā ES un Jaunzēlandes BTN.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Sarunu norādēs ierosinātās disciplīnas balstās uz ES iekšējā tirgus tiesību aktiem digitālās tirdzniecības jomā un ir pilnīgā saskaņā ar tiem. Ierosinātās sarunu norādes arī apstiprina, ka visiem noteikumiem vai saistībām, kuriem ES ir piekritusi, būtu jāatbilst ES tiesiskajam regulējumam un būtu jā saglabā ES digitālās stratēģijas īstenošanai nepieciešamā politikas veidošanas telpa.

Ierosinātās sarunu norādes ir saskanībā ar Eiropas deklarāciju par digitālajām tiesībām un principiem¹², ko 2022. gada 15. decembrī parakstīja Eiropas Parlaments, Padome un Eiropas Komisija un ko ES plāno veicināt savās starptautiskajās tirdzniecības attiecībās.

¹⁰ JOINT(2021) 24 final (16.9.2021.).

¹¹ COM(2021) 66 final (18.2.2021.).

¹² Eiropas deklarācija par digitālajām tiesībām un principiem digitālajai desmitgadei 2023/C 23/01 (OV C 23, 23.1.2023., 1.–7. lpp.).

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

LESD 218. panta 3. punkts paredz, ka Komisija sniedz ieteikumus Padomei, kura pieņem lēmumu, atļaujot sākt sarunas un izvirzot Savienības sarunu vadītāju. Saskaņā ar LESD 218. panta 4. punktu Padome var dot norādes sarunu vadītājam un iecelt īpašu komiteju, ar kuru apspriežoties jārisina sarunas.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Saskaņā ar LES 5. panta 3. punktu jomās, kuras ir ES ekskluzīvā kompetencē, subsidiaritātes principu nepiemēro. Saskaņā ar LESD 3. pantu kopējā tirdzniecības politika ir joma, kurā Savienībai ir ekskluzīva kompetence.

- **Proporcionalitāte**

Šī iniciatīva nepārsniedz to, kas ir nepieciešams attiecīgo politikas mērķu sasniegšanai.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Komisijas ieteikums Padomes lēmumam, ar ko atļauj sākt sarunas, atbilst LESD 218. panta 3. punktam, kas nosaka, ka Komisija sniedz ieteikumus Padomei, kura pieņem lēmumu, atļaujot sākt sarunas.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Neattiecas.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Digitālo partnerību un digitālās tirdzniecības principu gatavošanas un sarunu kontekstā tika noskaidrots ieinteresēto personu viedoklis digitālās tirdzniecības jautājumos attiecībā uz Korejas Republiku un Singapūru.

Turpināt sabiedrisko apspriešanu par šo iniciatīvu nevajadzēja, jo galvenie ierosināto sarunu pamatprincipi jau ir ietverti ar Korejas Republiku un Singapūru parakstītajos digitālās tirdzniecības principos un atbilst disciplīnām, kuras ES jau ir iekļāvusi savos spēkā esošajos brīvās tirdzniecības nolīgumos ar Apvienoto Karalisti, Čīli un Jaunzēlandi un kuras ES ņem vērā arī PTO ietvaros notiekošajās sarunās par e-komerciju. Citi būtiski elementi, kas var rasties sarunās, iepriekš nav zināmi.

Komisija regulāri apspriežas ar ieinteresētajām personām, arī pilsoniskās sabiedrības dialoga kontekstā¹³.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Neattiecas.

¹³ European Commission, EU trade meetings with Civil Society, <http://trade.ec.europa.eu/>

- **Ietekmes novērtējums**

Ietekmes novērtējums nav veikts, jo attiecībā pret pašreizējo situāciju ir īpaši grūti izmērīt iniciatīvas ekonomisko ietekmi, ņemot vērā to, ka iepļānotie digitālās tirdzniecības noteikumi atvieglos divpusējās tirdzniecības attiecības, kas jau ir liberalizētas un pastiprinātas ar spēkā esošajiem brīvās tirdzniecības nolīgumiem, kuri noslēgti ar Korejas Republiku un ar Singapūru. Minētie BTN jau ietver visaptverošus noteikumus par piekļuvi tirgum gan preču, gan pakalpojumu tirdzniecības aspektā, un tādējādi iniciatīva galvenokārt radīs lielāku juridisko noteiktību uzņēmējiem, kas nodarbojas ar digitālo tirdzniecību liberalizētajās nozarēs. Turklāt ES nav lielas izvēles, jo paredzētās sarunu disciplīnas ir ļoti līdzīgas tām, kas jau ir iekļautas BTN, kuri noslēgti starp ES un Apvienoto Karalisti, ES un Čīli un ES un Jaunzēlandi, kā arī tām, ko ES ņem vērā plurilaterālajās digitālās tirdzniecības sarunās Pasaules Tirdzniecības organizācijā. Citus būtiskus priekšlikumus, ko var iesniegt pārējās puses, nevar apzināt un novērtēt iepriekš. Iniciatīvai ir pievienots dienestu darba dokuments, kur aprakstīts konteksts, kādā notiks sarunas, uzsverot digitālās tirdzniecības augošo nozīmi un pasaules valstu centienus šajā jomā izstrādāt starptautiskus noteikumus. Tajā arī izklāstītas dažādās pieejas digitālās tirdzniecības noteikumiem, ko pieņēmusi Eiropas Savienība, Korejas Republika un Singapūra.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Neattiecas.

- **Pamattiesības**

Šī iniciatīva pilnībā ievēro Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un jo īpaši 8. pantu par personas datu aizsardzību.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šī iniciatīva budžetu neietekmē.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Paredzams, ka sarunas tiks noslēgtas 2024. gadā.

- **Skaidrojošie dokumenti (direktīvām)**

Neattiecas.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Noteikumu mērķis ir ieteikt Padomei pieņemt lēmumu, ar ko atļauj sākt sarunas, un iecelt Savienības sarunu vedēju. Padome sarunu vedējam var dot sarunu norādes.

PADOMES LĒMUMS,

ar ko pilnvaro sākt sarunas ar Korejas Republiku un Singapūru par digitālās tirdzniecības disciplinām

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību, un jo īpaši tā 218. panta 3. un 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

tā kā:

- (1) Gan Eiropas Savienībai un Korejas Republikai, gan Eiropas Savienībai un Singapūrai ir padziļinātas un dinamiskas ekonomiskās attiecības. Korejas Republika un Singapūra ir cieši Eiropas Savienības stratēģiskie partneri Indijas un Klusā okeāna reģionā un nozīmīgi Eiropas Savienības tirdzniecības partneri Āzijā. Kopš 2011. gada Eiropas Savienībai ir brīvās tirdzniecības nolīgums ar Korejas Republiku un kopš 2019. gada brīvās tirdzniecības nolīgums ar Singapūru. Minētie brīvās tirdzniecības nolīgumi uzliek būtiskas saistības attiecībā uz pušu starpā veikto preču un pakalpojumu tirdzniecību, bet tie neietver vispusīgus digitālās tirdzniecības noteikumus.
- (2) Saskaņā ar 2021. gada septembra Eiropas Savienības stratēģiju sadarbībai Indijas un Klusā okeāna reģionā Eiropas Savienība ir centusies digitālās tirdzniecības jomā padziļināt sadarbību ar Korejas Republiku un Singapūru. 2022. gada 28. novembrī Eiropas Savienība un Korejas Republika izveidoja digitālo partnerību un tādā kontekstā 2022. gada 30. novembrī vienojās par nesaistošiem digitālās tirdzniecības principiem. 2023. gada 1. februārī Eiropas Savienība un Singapūra izveidoja digitālo partnerību un 2023. gada 31. janvārī vienojās par nesaistošiem digitālās tirdzniecības principiem.
- (3) Digitālās tirdzniecības principi, par kuriem panākta vienošanās ar Korejas Republiku un Singapūru, apliecina lielu konvergenci Eiropas Savienības pieejā digitālajai tirdzniecībai.
- (4) Eiropas Savienība ir vienojusies par digitālās tirdzniecības noteikumiem vairākās divpusējās sarunās ar trešām valstīm par brīvās tirdzniecības nolīgumiem. Eiropas Savienība piedalās arī vairākās sarunās, kurās tiek izstrādāti digitālās tirdzniecības noteikumi, proti, PTO ietvaros notiekošajās sarunās par elektronisko komerciju. Tādēļ ir lietderīgi pilnvarot Komisiju sākt sarunas par saistošām digitālās tirdzniecības disciplinām, kas saskan ar minētajiem nolīgumiem un tiecas sasniegt tos pašus mērķus, kurus Eiropas Savienība ir nodomājusi sasniegt pašreizējās sarunās,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Komisija ar šo tiek pilnvarota Savienības vārdā risināt sarunas ar Korejas Republiku un Singapūru par digitālās tirdzniecības disciplinām.

2. pants

Sarunu norādes, kas adresētas Komisijai, sarunām ar Korejas Republiku un Singapūru par digitālās tirdzniecības disciplinām, ir izklāstītas šā lēmuma papildinājumā.

3. pants

Sarunas risina, apspriežoties ar [īpašās komitejas nosaukums, ko ieraksta Padome].

4. pants

Šis lēmums ir adresēts Komisijai.

Briselē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*